

Aktieägarstatistik

2014

FM0201

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	2
0.8	Gallringsföreskrifter	3
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	3
0.12	Uppläggning och genomförande	3
0.13	Internationell rapportering	5
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
1	Översikt	6
1.1	Observationsstorheter	6
1.2	Statistiska målstorheter	6
1.3	Utflöden: statistik och mikrodata	7
1.4	Dokumentation och metadata	7
2	Uppgiftsinsamling	8
2.1	Ram och ramförfarande	8
2.2	Urvalsförfarande	8
2.3	Mätinstrument	8
2.4	Insamlingsförfarande	8
2.5	Databeredning	10
3	Statistisk bearbetning och redovisning	13
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	13
3.2	Redovisningsförfaranden	13
4	Slutliga observationsregister	14
4.1	Produktionsversioner	14
4.2	Arkiveringsversioner	14
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	14

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Finansmarknad

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Aktieägarstatistik

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Finansinspektionen
Postadress: Box 7821, 103 97 STOCKHOLM
Besöksadress: Brunnsgatan 3
Kontaktperson: Tove Husell
Telefon: 08-787 80 00
Telefax: 08-24 13 35
E-post: förnamn.efternamn@fi.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska Centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24 300
Besöksadress: 104 51 STOCKHOLM
Kontaktperson: Per Jonsson, Emil Jansson
Telefon: 010-479 41 42, 010-479 4357
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Personuppgifter gallras när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål (SFS 2001:99). Uppgifter över person- och organisationsnummer avidentifieras i det material som SCB lagrar och grunddata återsänds till Euroclear Sweden AB (tidigare VPC AB).

0.9 EU-reglering

Någon direkt EU-reglering finns inte för statistik över ägande av aktier i noterade bolag. Statistiken utgör underlag till finansräkenskaperna och tillgodoser behovet av uppgifter om förmögenhet i aktier i noterade bolag. Framställningen av finansräkenskaperna regleras av EU förordningen ENS 2010 (EU) nr 549/2013.

0.10 Syfte och historik

Statistiken har producerats årligen sedan 1983 och från och med år 2000 framställs statistiken halvårsvis. Syftet med statistiken är att visa strukturen för ägandet av aktier i noterade bolag över tiden, samt att förse finans- och nationalräkenskaperna med underlag till uppgifter om förmögenhet och sparande.

Aktieägarstatistiken avser aktier noterade på svensk marknadsplats och visar olika samhällssektors aktieäggande och röstandelar fördelat på marknadsplats. Statistiken belyser också utländska ägare fördelade på de enskilt största ägarländerna, uppgifter om förvaltarregistrerade respektive direktregistrerade värdepapperskonton samt antal noterade bolag fördelade på marknadsplats. För hushållen visas också andelen aktieägare i befolkningen, aktieäggande fördelat på kön och ålder och aktieäggande fördelat på taxerad inkomst, samt genomsnittliga portföljstorlekar.

0.11 Statistikanvändning

Den främsta användaren av statistiken är SCB:s finansräkenskaper men även aktörer på finansmarknaden, studenter, forskare och media är användare av statistiken.

0.12 Uppläggning och genomförande

Euroclear Sweden AB (tidigare VPC AB) har tillstånd som auktoriserad central värdepappersförvarare. Enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument finns bestämmelser om kontoföring i avstämningsregister av äganderätt till aktier och andra finansiella instrument.

Två gånger om året, per den sista juni respektive december, producerar SCB statistik över ägandet av aktier i noterade bolag baserat på Euroclear

Sweden AB:s register. SCB erhåller dels ett bolagsregister med uppgifter om emittenten, dels ett ägarregister med uppgifter om innehav per aktie och om direktregistrerat respektive förvaltarregistrerat ägande. Det senare innehåller också en specifikation av slutlig ägare via förvaltare. För att särskilja aktierna används den ISIN kod som Euroclear Sweden tilldelar varje aktie. ISIN står för International Securities Identification Number och varje aktie har en egen unik kod.

Uppgifter om slutlig ägare saknas för förvaltarregistrerat ägande via svensk förvaltare om innehavet understiger 501 aktier i ett bolag. Uppgifter om utländska förvaltares slutkunder saknas då dessa inte ingår i de offentliga aktieböckerna eller förteckning över aktieinnehav som är förvaltarregistrerade.

Marknadsvärden beräknas utifrån aktiekurser för referenstidpunktens sista börsdag. Den kurs som används är senast betalt. Saknas denna används i första hand köpkurs och i andra hand säljkurs. Har en aktie varit tillfälligt handelsstoppad sista börsdagen tas senast aktuell kurs.

Vid aktielån registreras aktieinnehavet på låntagande part.

Uppgifter om befolkningsmängden hämtas från Befolkningsstatistik (<http://www.scb.se/BE0101>). För halvårspubliceringen används preliminär befolkningsökning vilken fördelas proportionellt mellan de olika kön och ålderskategorierna utifrån senaste årsuppgifter.

För sektorklassificering av ägarna matchas Euroclear:s ägarregister mot SCB:s Företagsdatabas (FDB) i vilken alla organisationsnummer tilldelats en sektorkod enligt Standard för institutionell sektorindelning. Klassificeringen av aktieägarna till olika samhällssektorer är från och med 2014 anpassad till ENS 2010, det europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper, rådets förordning (EG) nr 2223/96. För jämförelser med det äldre systemet, se B 4.1.

Vid beräkningen av inkomstfördelat ägande inom hushållssektorn samkörs ägardatabasen med register över taxerad förvärvs- och kapitalinkomst från Hushållens ekonomi (HE0107). Därefter klassificeras ägarna i olika inkomstgrupper beroende på respektive individs summerade kapital- och förvärvsinkomst. För senast publicerade period, då ingen uppgift om inkomst för den aktuella tidpunkten finns tillgänglig, används inkomsten ett år tidigare. De ägare som inte kan hittas i inkomstregistret redovisas i kategorin *Inkomstuppgift saknas*.

0.13 Internationell rapportering

Ingen direkt internationell rapportering men ingår i betalningsbalansen och finansräkenskaperna.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar planerade.

1 Översikt

Undersökningen delas upp i två delar. En registerinsamling och en insamling av bakgrundsvariabler för publicering. Sammantaget är målet för undersökningen att beskriva ägandet av aktier noterade på svensk marknadsplats vid en given tidpunkt.

1.1 Observationsstorheter

Till varje aktieägare kopplas ett antal egenskaper:

- Landtillhörighet
- Sektor (Företag och privatpersoner registrerade i Sverige)
- Juridisk form (Företag och privatpersoner registrerade i Sverige)
- Aktieinnehav
- Direkt- eller förvaltarregistrerat innehav

Till hushållen kopplas även ett antal bakgrundsvariabler

- Kön
- Ålder
- Inkomst (Förvärvs- och kapitalinkomst)

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Ägare av aktier noterade på svensk marknadsplats	Sektor	Aktieförmögenhet	Procent
			Summa
			Röstvärde
	Landgrupper	Aktieförmögenhet	Summa
	Länder	Aktieförmögenhet	Summa
	Kön, ålder,	Aktieförmögenhet	Summa, procent, medel, median
	Inkomst	Aktieförmögenhet	Medel
	Sektor, registrering	Aktieförmögenhet	Antal, summa, röstvärde
	Lista	Antal	Antal

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistiknyhet

Publiceras 09.30 på SCB:s webbplats enligt publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik. Publicering brukar ske ca 2 månader efter referensperiodens slut.

Statistikdatabasen

I Statistikdatabasen publiceras sammanställningar i form av tabeller efter referensmånadens utgång. Utdrag av data kan göras för olika variabler efter önskade indelningar och perioder. Statistiken kan väljas att visas på skärmen alternativt laddas ned.

Statistiskt meddelande (SM)

Resultaten publiceras även som Statistiskt meddelande, serie FM 20, Aktieägarstatistik, i pdf-format.

Leveranser till externa och interna användare

Förutom publicering används data för leveranser till Finansräkenskaperna.

1.4 Dokumentation och metadata

Framtagandet och designen av aktieägarstatistiken finns dokumenterad enligt SCBDOK (detta dokument) och dess kvalitet finns sammanfattad i dokumentet Beskrivning av statistiken. En mer detaljerad innehållsbeskrivning finns i det som kallas för MetaPlus. Samtliga dokumentationer finns tillgängliga på www.scb.se.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Undersökningen samlar in uppgifter om aktier från Euroclear Swedens register. Registret är uppdelat i två delar, det ena innehåller uppgifter om alla aktier som är noterade på svensk marknadsplats medan det andra innehåller ägare av aktierna. Euroclear Sweden är Sveriges centrala värdepappersförvarare och Sveriges enda system för värdepappersavveckling. När ett avtal om handel med värdepapper har ingåtts mellan parterna, till exempel på börsen eller någon annan handelsplats, inleds avvecklingsprocessen. Den resulterar i att affären genomförs, köparen får alla rättigheter som hänför sig till handelsobjektet och säljaren får pengarna. Euroclear utför clearing och avveckling av transaktioner med svenska aktier samt för register över de flesta aktier som handlas på svensk marknadsplats. Täckningen i Euroclear får anses som mycket god.

2.2 Urvalsförfarande

Undersökningen är en totalundersökning vilket gör att ingen urvalsosäkerhet förekommer.

2.3 Mätinstrument

Statistiken bygger i huvudsak på data från externa register hos Euroclear samt uppgifter från andra statistikprodukter på SCB. Mer information om de olika källorna återfinns under 2.4 insamlingsförfarande.

2.4 Insamlingsförfarande

Värdepappersstomme

Värdepappersstommen erhålls av Euroclear och innehåller uppgifter om alla aktier som är emitterade på svenska marknadsplats. Stommen innehåller även vissa onoterade aktier samt andra finansiella produkter som ej används i undersökningen. Onoterade aktier för företag som även har en noterad aktieserie ingår i statistiken, den onoterade aktien tilldelas samma kurs som den noterade. Värdepappersstommen levereras som textfil på krypterat usb-minne.

Värdepappersstommen innehåller nedanstående variabler:

- Organisationsnummer
- Företagsnamn
- ISIN-kod
- Värdepappersslag
- Antal utestående aktier

Vid inläsning av värdepappersstommen sker endast en formatkontroll, övrig granskning/kontroll sker först när de olika datakällorna är sammanförda.

Värdepappersinnehav

Värdepappersinnehaven erhålls av Euroclear och innehåller uppgifter om alla ägare av de aktier som är noterade på svensk marknadsplats, jmf värdepappersstommen. Värdepappersinnehaven är pga. storleken uppdelad på två filer och erhålls tillsammans med stommen via krypterat usb-minne från Euroclear.

Värdepappersinnehaven innehåller nedanstående variabler:

- Person/organisationnummer på ägaren
- Namn på ägaren
- Direkt- eller förvaltarägt. Dvs om ägaren äger aktien direkt via värdepapperskonto eller via förvaltare.
- ISIN-kod på innehavet
- Antal aktier
- Landskod på innehavaren

Likt värdepappersstommen sker endast en formatkontroll vid inläsning, materialet granskas utförligt när indatakällorna är sammanförda.

Befolkning

Uppgifterna om Sveriges befolkning fås från befolkningsstatistiken på SCB och avser förhållandena vid referenspunkten. Uppgifterna fås som Excelfiler och innehåller uppgifter om befolkningsantal uppdelat på ålder och kön. Dessa uppgifter används för att beräkna andelen av befolkningen som äger aktier.

Kapital- och förvärvsinkomst

I produktionen av aktieägarstatistiken tar man fram en lista på alla ägare som är fysiska personer. Dessa uppgifter används för att ta fram hur många aktieägare det finns men även för att dela upp aktieägandet i olika inkomstklasser. Lista med alla ägare skickas till Befolkningsavdelningen på SCB som matchar på kapital- och förvärvsinkomst för ägarna, utifrån denna beräknas medelportföljer i olika inkomstintervall.

Kurser

För att kunna marknadsvärdera aktieinnehaven måste alla aktieinnehav matchas mot en aktuell kurs. Kurserna hämtas manuellt från respektive marknadsplats. Kursfilen innehåller uppgifter om:

- ISIN-kod
- Marknadsplats
- Företagsnamn
- Kurs

Kurserna läses in i aktieägarstatistiksystemet och innehav som avviker med mer än 100 % hamnar i en fellista för separat utredning. Stora kursförändringar mellan perioder beror vanligtvis på företagshändelser såsom splittar eller omvända splittar.

Företagsdatabasen, FDB

För att kunna dela upp aktieägarstatistik på olika sektorer matchas alla ägare mot företagsdatabasen på SCB. Vid inläsning av innehaven tilldelas varje ägare:

- Sektor (enl Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik, MIS 2014)
- Juridisk form

Företagsdatabasen innehåller endast svenska företag. Utländska ägare har en landskod i materialet från Euroclear som används för att bestämma landtillhörighet. Utlandet delas ej upp på olika sektorer, dock på land. Privatpersoner återfinns i företagsdatabasen enbart om de är egenföretagare, övriga personnummer sätts automatiskt som hushåll.

2.5 Databeredning

Data granskas på i flera olika steg, dessa beskrivs kronologiskt nedan.

Kurser

Kurserna läses in i aktieägarstatistiksystemet och innehav som avviker med mer än 100 % hamnar i en fellista för separat utredning. Storleken på avvikelserna går att justera men för närvarande används 100 % för ökning och 50 % för minskningar. Dvs om en kurs dubblerat eller halverat i värde hamnar den i en fellista. Alla kurser som hamnar i fellistan utreds manuellt och jämförelse görs mot aktuella noteringar, även orsaken till förändringen utreds. Stora kursförändringar mellan perioder beror vanligtvis på företagshändelser såsom splittar eller omvända splittar.

Förutom kontroll av stora kursförändringar sker även en kontroll så ingen aktie saknar kurs. Onoterade aktier till sådana företag som har noterade

aktier ingår i undersökningen och eftersom det ej finns några tillgängliga kurser för onoterade aktier används samma kurs som respektive företags noterade aktier. För att sätta dessa kurser används en maskinell bearbetning som tar kursen för noterad aktie och sätter samma på den onoterade. Efter denna bearbetning sker kontrollen att inga aktier saknar kurs.

Avstämning av värdepapper mellan perioder

Vid varje produktionsomgång görs en avstämning av aktier som fanns vid förra referenstidpunkten men ej vid innevarande, och vice versa. Kontrollen är maskinell och resultatet fås i en fellista för vidare utredning.

Valideringfel vid inläsning av innehav

Inläsning av innehaven är den största körningen som genomförs och materialet går igenom flertalet kontroller.

- *Felaktiga landskoder* – Alla utländska ägare tilldelas landskod av Euroclear. Vid inläsning sker en kontroll över dessa och ägare som har en felaktig landskod utifrån vad som finns definierat i systemet hamnar i fellista. Euroclear använder andra landsbeteckningar än SCB på vissa länder varvid korrigeringar görs.
- *Saknad sektorkod* – Efter inläsning av innehaven finns det alltid ett flertal ägare där sektorkod ej kunnat sättas maskinellt. Orsaken är dels att vissa ägare har åsatts fiktiva org./p.nr. av förvaltarna som följer med ägarfilen från Euroclear, dels direkt felaktig orgnr. i Euroclear-registret och/eller felaktigheter i FDB. De fiktiva organisations-/personnummren är låsta till aktieägare med ett unikt nummer vilket består och man kan därför tilldelas sektorkod från tidigare körningstillfälle. I den stora inläsningen av stomme och aktieägare finns en automatisk funktion som matchar saknade sektorkoder förutsatt att ägaren fanns vid föregående produktionstillfälle. Man matchar då på organisationsnummer och namn. De med samma organisationsnummer men avvikande namn kommer upp på en fellista. Efter dessa matchningar återstår ett antal ägare med saknad sektor. Dessa måste sektorsättas manuellt.
- *Felaktig kombination av ägare och landskod* – Maskinell kontroll om det finns ägare med svensk landskod och utländsk sektorkod eller vice versa, kommer ut på fellista och korrigeras manuellt.
- *Olika namn för samma organisationsnummer* – Maskinell kontroll över ägare med samma organisationsnummer men med olika namn vid olika produktionstillfällen. Vanligtvis beror detta på namnbyten.

Sektorbyte

En maskinell kontroll över alla ägare som bytt sektorkod från förra produktionstillfället. Kommer ut på fellista och utreds manuellt.

Sektor och juridisk form

Vissa sektorer innehåller enbart ägare med viss juridisk form, exempelvis värdepappersfonder, juridisk form 23. Maskinell kontroll över fall där sektor och juridisk form ej överensstämmer.

Sektor

En översiktlig genomgång av ägare i varje sektor sker manuellt. Vissa sektorer innehåller ganska få bolag och lämpar sig för okulärbesiktning.

Stora transaktioner

Aktieägarstatistiken innehåller ej några uppgifter om transaktioner i aktier. Finansräkenskaperna beräknar dock transaktioner i aktier utifrån material som levereras från aktieägarstatistiken. Om det förekommer stora eller oväntade transaktioner följs dessa upp, beror vanligtvis på att ägare bytt sektor.

Avstämning av antal värdepapper och ägare

En maskinell kontroll utförs för att säkerställa att alla emitterade aktier har motsvarande ägare.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Svenska förvaltare av aktier är tvungna att rapportera in slutlig ägare för alla som har fler än 500 aktier i ett och samma bolag. Detta innebär att det kommer att finnas ett antal aktier där ägare ej går att identifiera.

För att komma till rätta med detta problem imputeras skillnaden mellan summerat antal aktier och totalt antal aktier på fiktiva ägare. För svenska aktiebolag fördelas hela differensen mellan hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) och för utländska aktiebolag fördelas differensen mellan alla sektorer.

3.2 Redovisningsförfaranden

Statistiknyhet

Publiceras 09.30 på SCB:s webbplats enligt publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik. Publicering brukar ske ca 2 månader efter referensperiodens slut.

Statistikdatabasen

I Statistikdatabasen publiceras sammanställningar i form av tabeller efter referensmånadens utgång. Utdrag av data kan göras för olika variabler efter önskade indelningar och perioder. Statistiken kan väljas att visas på skärmen alternativt laddas ned.

Statistiskt meddelande (SM)

Resultaten publiceras även som Statistiskt meddelande, serie FM 20, Aktieägarstatistik, i pdf-format.

Leveranser till externa och interna användare

Förutom publicering används data för leveranser till Finansräkenskaperna.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Aktieägarstatistiken
Registervariant	Indata
Registerversion	2014

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m.

Dokumentationen hittar du här: <https://www.h2.scb.se/metadata> . Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

Personuppgifter gallras när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål (SFS 2001:99). Uppgifter över person- och organisationsnummer avidentifieras i det material som SCB lagrar och kassetter med grunddata återsänds till Euroclear Sweden AB (tidigare VPC AB).

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga särskilda erfarenheter finns från denna undersökningsomgång. Arbetet har gått helt enligt plan.